

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการออมเงินของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่เข้าร่วม
โครงการส่งเสริมการออมกับกองทุนการออมแห่งชาติ

Factors Relating to Saving Behavior of High School Students
Participating in National Savings Fund's Saving Promotion Program

วรรณภา ชูมพลรักษ์

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด

โทร. 085-353-7267 E-Mail: wannanawa@hotmail.com

Wanna Choomponrak

Master of Business Administration, Stamford University

รับเข้า: 28 มิถุนายน 2561 ตอบริบ: 3 สิงหาคม 2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการออมและปัจจัยที่ส่งผลพฤติกรรมการออมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย และ 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการออมและปัจจัยที่ส่งผลต่อการออมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างช่วงอายุ 15 - 20 ปี มีพฤติกรรมการออมมากกว่าช่วงอายุอื่น ๆ และด้านรายได้ ส่วนใหญ่พบว่า ช่วงรายได้ส่วนบุคคลไม่เกิน 5,000 บาท มีการออมมากกว่าช่วงรายได้อื่น ๆ ในด้านพฤติกรรมการออมมีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 เนื่องจากนักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการออมเงินอยู่แล้ว

คำสำคัญ: การออมเงิน นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย กองทุนการออมแห่งชาติ

Abstract

The objectives of this research were; 1) to study the saving behavior and the factors affecting the saving behavior of high school students and 2) the relationship between saving behavior and the factors affecting the savings of high school students. The results of this research showed the most of population were male students. In terms of age, the 15 - 20 years age respondents had more saving behavior than other age groups. In terms of income, 5,000 baht or less group had more saving behavior than other income groups. The saving behavior depended on attitude and saving behavior was related to attitude with a statistical significance level of .05. The students had positive attitude towards saving money.

Keywords: saving, high school students, national savings fund

บทนำ

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานเน้นหลักการดำรงชีวิตด้วยการเดินสายกลางด้วยความพอเพียง ความสมดุลและความยั่งยืน ส่วนหนึ่งตามแนวนโยบายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การส่งเสริมให้เกิดการออม การสร้างวินัยในการออม รู้จักเก็บหอมรอมริบ ใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็นและไม่ฟุ่มเฟือย อันจะนำไปสู่ความอยู่เย็นเป็นสุขของประชาชนชาวไทย แต่สภาพของสังคมไทยที่เต็มไปด้วยกระแสของวัตถุนิยมหล่อหลอมให้คนไทยส่วนใหญ่มีอุปนิสัยการใช้ชีวิตที่ยึดติดกับความสะดวกสบายตามสมัยนิยม โดยขาดสติและความพอดี ดำเนินชีวิตด้วยวิถีที่ไม่เหมาะสม อันนำมาซึ่งการขาดความสมดุลของชีวิตมีหนี้สินล้นพ้นทรัพย์สินที่มีอยู่ก็มาจากการก่อหนี้มีใช้จากทุนของตัวเอง มีรายจ่ายมากกว่ารายรับอันเกิดจากพฤติกรรมการใช้จ่ายเกินตัว ส่งผลให้ผู้คนในสังคมยุคปัจจุบันมีคุณภาพชีวิตที่ตกต่ำ (สายสมร สังข์เมฆ, 2559: 27)

ดังนั้น การออมเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและประเทศชาติ ในการดำเนินชีวิตของประชาชน เพื่อใช้ในการอุปโภค บริโภค หรือการเก็บสะสมสินทรัพย์ การออมมีอิทธิพลในระดับบุคคลและต่อระบบเศรษฐกิจการลงทุนโดยรวมของประเทศ ถ้าหากประชาชนในประเทศมีการเก็บออมรวมอยู่ในระดับที่สูงก็จะทำให้ประเทศชาติสามารถนำเงินไปพัฒนาชาติบ้านเมืองได้ในด้านต่าง ๆ ทำให้เกิดระบบเศรษฐกิจที่มีความเสถียรภาพที่มั่นคงและยั่งยืนให้กับประเทศได้ต้องมีการวางแผนการมีการเตรียมความพร้อมด้านการออมก่อนการเกษียณอายุที่จะเป็นหลักประกันของชีวิตในอนาคต และการใช้ชีวิตในวัยเกษียณ นอกจากนี้ปัญหาของสังคมผู้สูงอายุอาจสร้างภาระที่ทุกคนในประเทศต้องแบกรับร่วมกัน เช่น ค่าใช้จ่ายชีวิตประจำวัน ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ที่อาจเพิ่มขึ้นเนื่องจากต้องดูแลผู้สูงอายุจำนวนที่เพิ่มมากขึ้นและมีอายุยืนยาวมากขึ้น อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของระบบสวัสดิการด้านสุขภาพต่าง ๆ ซึ่งการเพิ่มความมั่นคงของระบบ ดังนั้นการเตรียมความพร้อมจึงเป็นเรื่องของทุกวัย ไม่ว่าจะเป็นวัยเด็ก วัยทำงาน วัยเรียน และวัยสูงอายุ ซึ่งจะกลายเป็นผู้สูงอายุในอนาคต จะส่งผลต่อวิถีชีวิต การดำเนินชีวิต ทักษะชีวิตรวมทั้งพฤติกรรมการออมและการวางแผนการลงทุนเพื่อใช้ชีวิตทั้งก่อนและหลังวัยเกษียณ

ปัจจุบันภาครัฐได้ให้ความสำคัญต่อการออมเงินของภาคประชาชนเห็นได้จากนโยบายต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดมาตรการสนับสนุนการออมในแผนยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาระบบการเงินภาคประชาชน พ.ศ. 2560-2564 หรือการผลักดันพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) ซึ่งเริ่มดำเนินการในปี 2558 จำนวนสมาชิก ณ เดือนธันวาคม 2559 ซึ่งมีมากกว่า 500,000 ราย แต่อย่างน้อยกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ และเมื่อเทียบกับกลุ่มแรงงานนอกระบบที่เป็นกลุ่มเป้าหมายมีอยู่ 21.32 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 2.44 ซึ่งมีจำนวนน้อยมาก ดังนั้น ภาครัฐจึงควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้และส่งเสริมเกี่ยวกับการออม โดยชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ในอนาคตเมื่อเข้าสู่วัยเกษียณ

นอกจากนี้ควรมีการสนับสนุนการเพิ่มรายได้และการลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นของครัวเรือน เพื่อให้เกิดความตระหนักถึงความจำเป็นของการวางแผนทางการเงิน และลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นของครัวเรือน อันจะส่งผลให้มีเงินเหลือเก็บออมได้ ซึ่งภาครัฐได้มีการดำเนินการมาแล้ว เช่น การจัดอบรมเพื่อให้ความรู้ทางการเงิน (Financial literacy) ทั้งนี้ภาครัฐควรมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและกระจายไปให้ทั่วทุกภูมิภาคมากขึ้น เพื่อคาดหวังให้ประชาชนมีเงินออมเพียงพอต่อการนำไปใช้จ่ายในอนาคตหรือหลังเกษียณ เป็นแรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ อีกทั้งยังช่วยลดปัญหาหนี้ในระบบกับกลุ่มแรงงานในระบบและแรงงานนอกระบบ

ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น การออมเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากการออมเป็นปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศทั้งทั้งด้านการลงทุน การผลิต และการจ้างงาน การผลิตของประเทศ และการจ้างงาน ที่สำคัญอีกประการ คือ การที่ประเทศมีเงินออมสูงทำให้การลงทุนในประเทศไม่ต้องพึ่งพาเงินจากต่างประเทศ ซึ่งจะเป็นผลดีต่อเศรษฐกิจเมื่อมีวิกฤตทางการเงิน เช่น ในปี 2540 ประเทศจะไม่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าวมากนัก หรือสามารถควบคุมได้ กล่าวได้ว่าประเทศมีภูมิคุ้มกันที่ดีทางการเงิน ประเทศที่มีเงินออมอยู่ในระดับสูง เช่น ประเทศสิงคโปร์ ไต้หวัน สามารถพึ่งพาตนเองในการลงทุนจากเงินออมในประเทศได้ ส่งผลให้ประเทศมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมั่นคงหรือถ้าจำเป็นต้องพึ่งพาการเงินจากต่างประเทศก็อยู่ในระดับต่ำ ในขณะที่ประเทศไทยเงินลงทุนส่วนใหญ่มาจากต่างประเทศ ซึ่งมีความเสี่ยงสูงหากเกิดวิกฤตทางการเงิน หากเกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินเพราะเราไม่สามารถควบคุมปัจจัยภายนอกได้นั้นเอง (สยามธุรกิจออนไลน์, 2556) จะเห็นได้ว่า การวางแผนทางการเงินนั้น จึงเป็นเรื่องที่ไม่ควรมองข้าม เป็นเหตุให้ผู้วิจัยศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการออมกับกองทุนการออมแห่งชาติ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมและปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการออมและปัจจัยที่ส่งผลต่อการออมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการออมเงินของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการออมกับกองทุนการออมแห่งชาติ” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการออมกับกองทุนการออมแห่งชาติ จำนวน 2 โรงเรียน คือ โรงเรียน

เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ พะเยา ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และโรงเรียนวัดนवलนฤตศ รวม 167 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมานสำหรับทดสอบสมมติฐานของการวิจัย คือ ไคแอสควร์ (Chi-square) ซึ่งใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการออมและปัจจัยที่ส่งผลต่อการออมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการออมเงินของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการออมกับกองทุนการออมแห่งชาติ สามารถนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ ได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 55.1 เป็นเพศหญิง จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 44.90 มีอายุอยู่ระหว่าง 15 - 20 ปี มากที่สุด จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 98.80 อายุต่ำกว่า 15 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาท จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 93.40 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 5,000 บาท จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 6.60 รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	92	55.10
หญิง	75	44.90
รวม	167	100.00
อายุ		
ต่ำกว่า 15 ปี	2	12.00
15 - 20 ปี	165	98.80
รวม	167	100.00
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ไม่เกิน 5,000 บาท	156	93.40
มากกว่า 5,000 บาท	11	6.60
รวม	167	100.00

2. ผลการศึกษาพฤติกรรมการออมและปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า ด้านความมั่นคงของชีวิตมากที่สุด คือ ไม่ได้รับสวัสดิการ จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 84.40 รองลงมา คือ ประกันสังคม จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 10.20 และกองทุนสำรองเลี้ยงชีพน้อยที่สุด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.80 ด้านการรับรู้มากที่สุด คือ สื่อออนไลน์ จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 82.60 รองลงมา คือ สื่อบุคคล จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 11.40 สื่อวิทยุ/โทรทัศน์น้อยที่สุด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00 ด้านแรงจูงใจมากที่สุด คือ ออมมากขึ้น จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 48.50 รองลงมา คือ ออมเท่าเดิม จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 34.10 และออมน้อยลง จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 17.40 ตามลำดับ และด้านทัศนคติมากที่สุด คือ เป็นทุนการศึกษา จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 42.50 รองลงมา เป็นแหล่งเงินทุน จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 39.50 และเป็นมรดก จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.60 รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าร้อยละของพฤติกรรมการออมและปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

พฤติกรรมการออม	จำนวน	ร้อยละ
ด้านความมั่นคงของชีวิต		
ไม่ได้รับสวัสดิการ	141	84.40
กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	3	1.80
ประกันสังคม	17	10.20
กองทุนการออมแห่งชาติ	6	3.60
รวม	167	100.00
ด้านการรับรู้		
สื่อบุคคล	19	11.40
สื่อวิทยุ/โทรทัศน์	10	6.00
สื่อออนไลน์	138	82.60
รวม	167	100.00
ด้านแรงจูงใจ		
ออมเท่าเดิม	57	34.10
ออมน้อยลง	29	17.40
ออมมากขึ้น	81	48.50
รวม	167	100.00

ตารางที่ 2 ค่าร้อยละของพฤติกรรมกรออมและปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรออมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย (ต่อ)

พฤติกรรมกรออม	จำนวน	ร้อยละ
ด้านทัศนคติ		
เป็นแหล่งเงินทุน	66	39.50
เพื่อใช้จ่ายยากฉุกเฉิน	25	15.00
ซื้อสินทรัพย์	4	2.40
เป็นมรดก	1	0.60
เป็นทุนการศึกษา	71	42.50
รวม	167	100.00

3. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรออมและปัจจัยที่ส่งผลต่อการกรออมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า ทัศนคติมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพศ อายุ รายได้ ความมั่นคงของชีวิต การรับรู้ แรงจูงใจ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรออม (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 การทดสอบสมมติฐานด้านทัศนคติ

ทัศนคติ	เท่าเดิม	%	น้อยลง	%	มากขึ้น	%	Sig	Chi-square
มากที่สุด	11	6.27	0	0	9	7.29	.000	1.383
มาก	19	10.83	8	2.32	34	27.54		
ปานกลาง	25	14.25	9	8.16	22	17.82		
น้อย	2	1.14	12	3.48	14	11.34		
น้อยที่สุด	0	0	0	0	2	1.62		
รวม	57	32.49	29	13.96	81	65.61		

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่ได้นำเสนอในข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปและอภิปรายผลการวิจัยตามลำดับข้อวัตุประสงค์การวิจัย โดยมีรายละเอียดต่าง ๆ ดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า ด้านความมั่นคงของชีวิต เป็นปัจจัยที่ส่งผลพฤติกรรมกรออมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งความมั่นคงคืออนาคต บั้นปลายของชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ทรงพระราชดำริถึงหลักการของระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียง คือ “ความมีกินมีใช้ ด้วยวิธีการที่ประหยัด ระมัดระวัง ทำให้คนไม่ประมาท รู้ประมาณตน รอบคอบระมัดระวัง” ทรงมีวิสัยทัศน์ที่ยาวไกล คือ การพัฒนาอยู่บนพื้นฐาน

ของทางสายกลางและความไม่ประมาท คำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบและคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจ และการดำเนินการ เป็นระบบเศรษฐกิจสายกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชารวี บุตรบำรุง (2555) รายได้และรูปแบบการออมเพื่อการเตรียมพร้อมสู่วัยสูงอายุของประชาชนอายุระหว่าง 30 - 40 ปี ในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยมีเพศหญิงจำนวน 282 คน อายุระหว่าง 35 - 39 ปี จำนวน 208 คน สถานภาพสมรสอยู่ด้วยกันจำนวน 188 คน การศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 190 คน อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 108 คน จำนวนสมาชิกที่พักอาศัยในบ้าน 1 - 3 คน จำนวน 257 คน รายได้ต่อเดือน 10,001 - 15,000 บาท จำนวน 162 คน รายจ่ายเกี่ยวกับค่าอาหารและค่าเครื่องใช้ต่าง ๆ จำนวน 211 คน ลักษณะการออมโดยฝากธนาคาร จำนวน 173 คน มีแรงบันดาลใจในการออมในระดับมากที่สุด คือ เพื่อความมั่นคงในวัยสูงอายุ ($\bar{X} = 4.54$) เก็บไว้ยามเจ็บป่วยหรือยามชรา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61) เก็บไว้ให้บุตรหลาน ($\bar{X} = 4.42$) แรงบันดาลใจในระดับมาก คือ สำหรับประกอบพิธีมาปนกิจ ($\bar{X} = 3.97$) ลดการพึ่งพิงภาครัฐ ($\bar{X} = 4.12$) แรงบันดาลใจในระดับปานกลาง คือ ให้ความคุ้มครองหลายด้าน ($\bar{X} = 3.09$) แรงบันดาลใจในระดับน้อย คือ มีผลตอบแทนคุ้มค่าและแน่นอน ($\bar{X} = 2.37$) การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.52) นำไปลดหย่อนภาษีประจำปี ($\bar{X} = 2.54$) ผู้ยื่นชักชวน ($\bar{X} = 2.24$)

เอกสารอ้างอิง

- ชารวี บุตรบำรุง. (2555). รายได้และรูปแบบการออมเพื่อการเตรียมพร้อมสู่วัยสูงอายุของประชาชน อายุระหว่าง 30 - 40 ปี ในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร. ค้นเมื่อ 1 สิงหาคม 2560, จาก <http://203.155.54.129/researchfms/abstractfile2555/>.
- สยามธุรกิจออนไลน์. (2556). การเงิน. ค้นเมื่อ 1 สิงหาคม 2560, จาก <https://www.siamturakij.com/home>
- สายสมร สังข์เมฆ. (2559). การจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนในชุมชนเกาะยาวใหญ่จังหวัดพังงา. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, 1(3): 26 - 35. ค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2561, จาก <https://www.tci-thaijo.org/index.php/rpu/article/view/112366/87564>
- Butbumrung, C. (2012). The Income and Pattern of Saving for Readiness toward Old - age of People Age between 30 - 40 year in Dusit District Bangkok. Retrieved on August, 1st 2017, from <http://203.155.54.129/researchfms/abstractfile2555/> (in Thai)

SiamTurakij Online. (2013). **Finance**. Retrieved on August, 1st 2017, from <https://www.siamturakij.com/home> (in Thai)

Sungmake, S. (2016). *Household Accounting Practices of people in Kon Yao Yai, Phang Nga Province*. **Journal of Humanities and Social Sciences, Rajaprak University**, 1(3): 26 - 35. Retrieve on June, 15th 2016, from <https://www.tci-thaijo.org/index.php/rpu/article/view/112366/87564> (in Thai)